

Innst. S. nr. 13

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

St.prp. nr. 71 (2007–2008)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til at Norge deltar i den 15. kapitalpåfylling i Det internasjonale utviklingsfondet (IDA)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I denne proposisjonen ber Regjeringen om Stortingets samtykke til deltakelse i den 15. påfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (International Development Association – IDA). IDA er Verdensbankens utviklingsfond for de fattigste landene, som pga. sin økonomiske situasjon ikke kan ta opp lån på vanlige vilkår i Verdensbanken. Fondet gir lån på "myke" vilkår og gavemidler til utviklingsfremmende og fattigdomsreduserende tiltak, og er en av de viktigste enkeltkanaler for bistand til de fattigste utviklingslandene. Nye ressurser tilføres hovedsakelig fra giverland som resultat av påfyllingsforhandlinger og gjennom tilbakebetalinger på tidligere lån. Påfyllingsforhandlingene avholdes vanligvis hvert tredje år. Den forrige påfyllingen av fondet (IDA 14) ble gjort i 2005 for perioden 1. juli 2005–30. juni 2008. Fondets utlånspolitikk, påfyllingens nivå og byrdefordelingen mellom giverlandene utgjør sentrale temaer i forhandlingene.

Siden IDA 9 har det vært praksis å fastsette bidragene til kapitalpåfyllingen i Special Drawing Rights (SDR). IDA 15-påfyllingen gjelder for perioden 1. juli 2008–30. juni 2011 og utgjør totalt SDR 27,3 mrd. (rundt 245 mrd. kroner). Av dette er giverlandenes bidrag SDR 16,5 mrd. (rundt 148 mrd. kroner). Alt i alt tilsvarer dette en økning på rundt 25 pst. sammenliknet med IDA 14, og regnet i USD ligger økningen på 30 pst.

Omfordeling i andeler mellom de ulike giverland som startet i forbindelse med IDA 14-påfyllingen, fortsatte også under IDA 15. USA er ikke lenger den største giver til fondet, men er nå forbigått av Storbritannia, samtidig som det er seks nye givere (Kina, Egypt, Kypros, Latvia, Litauen og Estland) til fondet. Bidragene fra de ulike land fremgår av proposisjonen.

Norge ga tilsagn om å øke sitt nominelle bidrag med 7 pst. fra 2 184 070 000 kroner til 2 337 000 000 kroner. Norges relative andel blir imidlertid redusert fra 1,68 pst. til 1,46 pst. Tilskudd til IDA går over kap. 171 (Multilaterale finansinstitusjoner), post 70 (Verdensbanken).

Forhandlingene for IDA 15 er også benyttet som forhandlinger om finansiering av tapte tilbakebetalinger som følge av at IDA gir omfattende gjeldslette under gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene (Heavily Indebted Poor Countries Initiative – HIPC) og det multilaterale gjeldsletteinitiativet (Multilateral Debt Relief Initiative – MDRI) i IDA 15-perioden. Det ble oppnådd enighet om å benytte byrdefordelingen under IDA 14-påfyllingen. Norges bidrag til dekning av IDAs HIPC-kostnader under IDA 15 beløper seg til NOK 184 440 000 over tre år. Beløpet kommer i tillegg til det regulære norske giverbidraget og vil dekkes over kap. 172 (Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak), post 70 (Gjeldssletting, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging). Norske bidrag til sletting av misligholdt gjeld (restanseklareringsoperasjoner) på totalt 137 050 000 kroner for den samme perioden vil også dekkes over kap. 172 (Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak), post 70 (Gjeldssletting, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging).

En del av de fremtidige tilbakebetalinger til IDA faller bort som konsekvens av det multilaterale gjeldsletteinitiativet (MDRI). De fleste givene, Norge inkludert, har gitt en garanti for å dekke vår del

av disse kostnadene som gjelder til 30. juni 2016 (jf. St.prp. nr. 79 (2005–2006) om Norges deltakelse i MDRI). Siden IDA 15-midler vil bli utbetalt over perioden 2008–2020, er det ønskelig at denne garantien forlenges til 30. juni 2020.

Regjeringen påpeker at forhandlingene skjedde i en urolig periode i Verdensbanken i og med at president Wolfowitz måtte trekke seg midtveis under forhandlingene, samtidig som tilliten innad i, og eksternt til, Verdensbanken var lav. President Zoellick klarte på kort tid å gjenopprette tilliten i systemet og fra givere. Han lanserte senere på året sine seks strategiske visjoner for Verdensbanken som for en stor del sammenfaller med de temaene som ble tatt opp under IDA 15.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Kari Mette Prestrud, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, peker på at IDA er en av de største enkeltytere av finansiell bistand til de fattigste utviklingslandene, og at IDA og FNs utviklingsprogram (UNDP) har vært de største mottakerne av norsk bistand gjennom multilaterale bistandsorganisasjoner de senere år. Komiteen peker videre på at reform av offentlig administrasjon/godt styresett, infrastruktur, utdanning og helse er de formål som mottar mest bistand fra IDA, og at Verdensbankgruppen er den største bidragsyteren til grunnutdanning, og blant de største til primærhelse og kampen mot hiv og aids i utviklingslandene. Videre peker komiteen på at det nå legges større vekt på å integrere miljø- og likestillingsspørsmål sterkere i IDAs virksomhet.

Komiteen merker seg at IDA 15-påfyllingen gjelder for perioden 1. juli 2008–30. juni 2011 og utgjør totalt SDR 27,3 mrd. (rundt 245 mrd. kroner), og av dette er giverlandenes bidrag SDR 16,5 mrd.

(rundt 148 mrd. kroner). Komiteen merker seg at dette alt i alt tilsvarer en økning på rundt 25 pst. sammenliknet med IDA 14 og at regnet i USD ligger økningen på 30 pst.

Komiteen vil under behandlingen av denne proposisjonen også vise til at arbeidet med en stortingsmelding om utviklingspolitikk er i gang, og at FNs tusenårsmål er det sentrale grunnlaget for en felles kamp mot fattigdom. Komiteen ser det derfor som et mål å mobilisere giverland og utviklingsland til et felles krafttak frem mot 2015, og at dette vil stå sentralt i den kommende stortingsmeldingen.

Komiteen vil understreke betydningen av det åttende tusenårs målet som omhandler etableringen av et partnerskap mellom landene i nord og sør. I henhold til målene skal rike land forplikte seg til mer og bedre bistand, mens de fattige landene må forbedre sine styresett og bekjempe korrupsjon.

Komiteen vil minne om de såkalte Monterrey-forpliktelsene som ble inngått i mars 2002. Her forpliktet de rike landene seg til å yte mer og bedre utviklingsbistand. Målet er at alle giverland skal øke sin utviklingsbistand slik at denne minst utgjør 0,7 pst. av BNI.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har det syn at Norge må arbeide for at dette målet nås.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i at:

1. Norge deltar i den 15. kapitalpåfyllingen i Det internasjonale utviklingsfondet (IDA) med 2 337 000 000 kroner for perioden 1. juli 2008 til 30. juni 2011, innbetalt i tre like årlige bidrag.
2. Norge utsteder et ukvalifisert "Instrument of Commitment" til Det internasjonale utviklingsfondet (IDA) som bindende forpliktelse for Norges bidrag til Det multilaterale gjeldsletteinitiativet (MDRI) i perioden 1. juli 2016 til 30. juni 2020.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 22. oktober 2008

Olav Akselsen
leder

Anette Trettebergstuen
ordfører